

Ana Petra

**ÎN GRĂDINA
LUI PAPI**

**EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI
2018**

- Sâmbăta viitoare, seara. Într-o săptămână începe școala. Îi aduce Relu. De când nu l-ai văzut pe Relu?
- De peste un an jumătate, șopti bătrâna.
- Hai să ne plimbăm puțin prin grădină, să-ți arăt ce ai de făcut, răsese mama fetei, cam fără poftă.
- Suna mai degrabă ca un plâns.
- O să fii foarte ocupată toată ziua!
- Oi face ce-oi putea, răspunse Maica Mare pe gânduri.
- Bineînțeles, era doar o glumă. Pune-ți șalul ăsta pe umeri.

Au ieșit toate trei în seara răcoroasă. Au pășit pe alea pietruită, pe lângă casa Mimei, spre grădina mare năpădită de bălării. Nu au intrat în grădină. La marginea ei, departe, se vedea șirul de meri ionatani, plini cu fructe roșii, licioase ca globurile în pomul de Crăciun.

– Ce s-a mai ales praful de bieții Constantinești! zise încet Maica Mare.

Mama Larei nu răspunse. Nici nu oftă. Doar merse înainte, în întunericul care se lăsa vertiginos.

Se uită în sus, la cer.

– Vine toamna, se pare. Cam repede. E răcoare, nu?

Nimeni nu răspunse.

– Parcă vine și ploaia.

– Da, spuse Maica, așa e. Simt în oase. O să plouă la noapte.

S-au întors încet acasă. Lara o ținea pe Maica Mare de mână, cu grijă să nu se împiedice în pietrele aleii, ascunse în buruienile crescute.

Maica Mare a rămas să locuiască cu ele și cu Vlăduț. Nu s-a mai întors niciodată la casa ei de peste dealuri.

CUPRINS

Mima	7
Papi în grădină	10
Joacă	14
Lună plină în noaptea înstelată	18
Domnul Adam	21
Duminică	25
Dansul fulgilor de nea	28
Heleşteul	33
Descoperire	36
Furtuna	41
Prințesa lacului	51
Să auzi cum crește iarba	55
Ianuarie	59
Februarie	64
Martie	68
Aprilie	73
Mai	80
Iunie	86
Iulie	91
Minunata vară	99
August	104
Septembrie	110
Octombrie	117
Noiembrie	127
Decembrie	132
Mulțumim din inimă	135
Plictis	142
Vizită	146
Casa cu plopi	157
La țară	161

MIMA

Fetița a urcat scările imense, cenușii, cu pași repezi și ușori. A mers apoi pe aleea pietruită dintre cele două rânduri de tufișuri încă bine tunse și s-a îndreptat spre casa uriașă, albă. Era o zi de primăvară timpurie, friguroasă, dar viorelele își scosese deja capetele delicate de sub frunzele uscate ale grădinii. Nu s-a dus la intrarea principală, ci s-a oprit la o fereastră laterală ale cărei obloane cu vopsea scorojită fuseseră deja deschise. S-a ridicat cât a putut de sus pe vârfurile ghetelor maronii și a bătut tare cu degetele în geam. După un timp, care fetei i s-a părut foarte lung, fereastra s-a deschis și un cap cu părul alb, ca argintul proaspăt lustruit, s-a aplecat spre ea.

– Ai și venit? o întrebă Mima.

Fetița a dat din cap în semn că da, s-a grăbit să dea colțul casei și să intre în fuga mare pe ușa familiară. Era cald și mirosea frumos în camera mare a Mimei. Soba înaltă de teracotă albă și fierbinte, măsuța acoperită cu dantele, cărțile mici și mari, ceașca cu ceai de lângă ele, toate erau la locul lor, așa cum le știa. Mima era deja așezată în fotoliul adânc de catifea grenă și cu arătătorul ei uscat îi arăta fetei scănelul cu trandafiri roșii pe care aceasta stătea de obicei. Fetița s-a lăsat pe scaun cu ochii fixați pe chipul minunat. Mima avea părul alb și strălucitor, cum fetița nu mai văzuse la nimeni, strâns într-un coc mic pe ceafă, ochii de un albastru închis, ca viorelele din grădină, un nas acvilin, extrem de subțire desenat, și un ten transparent ca porțelanul ceștii de pe masă. În fiecare dimineață, de cum intra în camera mirifică a Mimei, fetița voia s-o atingă, să verifice dacă nu cumva porțelanul fragil din care era făcută Mima nu se fisurase peste noapte, ca farfuriile pe care slujnica le tot ciocnea în bucătărie.

– Ce citim astăzi? o chestionă Mima.

Fetița a ridicat ușor umerii și a clipit cu ochi mirați. Știa sigur ca Mima se gândise deja la o anume poveste și nu voia

decât să îi amâne fetiței plăcerea. Se simțea copleșită de încântare și Mima, ca s-o ajute, a îndemnat-o să guste din prăjitură și din ceai, să se mai întremeze. Povestea începuse deja.

– Astăzi am să-ți citesc o poveste cu un cocoș roșu, năzdrăvan.

Cocoș roșu mai văzuse fetița, chiar în curtea de găini a Mimei, din spatele casei. Erau mai mulți chiar, mari și bătaioși, și fetiței îi era frică de ei și îi ocolea pe cât posibil, evitând să se apropie prea mult de casa lor, dar habar nu avea că erau și năzdrăvani. Așteptă cu nerăbdare ca Mima să înceapă să citească.

– Era odată o babă și-un moșneag... vocea Mimei răsună clar și melodios în odaie. Fetița se minuna de fiecare dată când îl auzea, căci glasul Mimei nu se potrivea deloc cu figura ei fragilă. Era puternic, dar fără duritate. Cuvintele aveau ceva în plus, ceva care te făcea să vezi aieveau ce spuneau, cum se mișcau, să mergi departe, în locuri necunoscute, să întâlnești ființe fantastice, să visezi. Fetița îl zări imediat pe moșul cu părul alb, cu barba încâlcită și cu mâini tremurânde, o văzu pe baba sfrijită alergând furioasă după găina ei pestriță cu gât golaș, precis era cu gâtul golaș, întrucât găinile de acest fel erau și ele slabe, văzuse fetița în aceeași curte unde locuiau cocoșii poate năzdrăvani. Vocea Mimei era făcută din sunete misterioase, așa că fetița auzi fâșâitul și simți arșița focului din cuhnia boierilor, sunetul banilor de aur căzând puzderie în grădina moșului, mestecă între dinți colbul din urma trăsurii, se minună de istețimea cocoșului, râse cu poftă de mărgica decolorată cu care se alesese baba cea uscățivă și rea. Se uita cu o încântare fără margini la Mima, care, în clipele acelea, devenea o nouă întruchipare a dumnezeirii. Mima o mângâia pe cărlionții de pe frunte, pe obraz, apoi o privea lung și ofta. Dar zâmbetul ei blând îi revenea pe chip și uneori o întreba în șoaptă dacă voia să rămână la masă, să prânzească amândouă *en tête-à-tête*. În semn de răspuns, fetița sărea de pe scaun și o îmbrățișa cu înflăcărare. De cele mai multe ori însă, Mima

o trimitea acasă după ce îi umplea, dintr-un săculeț de pânză albă apărut miraculos pe masă, buzunarul hainei cu alune.

– Pe mâine, îi spuse și de data aceasta, împingând-o ușor spre ieșire.

Mergând pe aceeași alee pietruită pe care venise, fetița s-a mirat că Mima nu o invitase nici de data asta la masă. Se simți, pentru o clipă, abandonată. Apoi, cu degetele printre alunele din buzunar, a uitat la ce se gândea și, ajunsă la scări, le-a coborât în fugă cu plăcere.

A doua zi, cam pe la aceeași oră, fetița a urcat scările și a ajuns repede la fereastra unde Mima apărea de obicei. Obloanele verzi erau închise. *Poate că Mima mai doarme încă*, gândi fetița. Ridicându-se pe vârfuri, bătu în oblon. O dată, și încă o dată, și încă o dată. Nu răspunse nimeni. Fetița așteptă. Mima deschidea totdeauna fereastra, chiar dacă uneori trebuia să aștepte un timp. Mai bătu încă o dată. Așteptă. Nimic. Alergă dezamăgită și confuză înapoi acasă. De cum intră pe ușă, mama ei o luă în brațe și o strânse tare la piept, aproape sufocând-o.

Casa i se părea enormă, dar fetița se simțea copleșită mai ales de grădina lui Papi. Grădina lui nu avea hotare. Uneori, dimineața, Papi o lua cu el în grădină, să își cerceteze cu mare seriozitate plantele lui dragi. Deși practicase avocatura, fetița credea că Papi era mai degrabă un fel de soldat important, poate din cauza părului alb tuns scurt, aspru și țepos, a mustății bine conturate și a mersului sprinten, cadențat, totdeauna însoțit de ciocănitul ritmic al bastonului său subțire. Papi avea ceva din soldații care treceau uneori pe bulevard, în grup compact, conduși de o mică fanfară, doar că nu era atât de gălăgios. Dimpotrivă, vorbea rareori și tot ce spunea părea extrem de important, fiindcă toată lumea asculta de el. Fetița se mira că așa de puține cuvinte aveau o putere așa de mare.

Treceau de obicei pe aleea din spatele casei, dincolo de curtea găinilor, cu pietriș mult și mărunț, din care ieșeau mici fire de iarbă, dincolo de câțiva duzi albi și negri, ale căror fructe, ca niște râme grase și colorate, își închipuia ea, cădeau mură-n gură peste fericitele găini. Pe partea heleșteului, aleea era mărginită de trei cireși maiestuoși și de un grup de aluni nu prea înalți și nervoși. Aleea urca ușor și apoi se deschidea într-o pajiște fără capăt. Fetița era puțin alarmată. Unde ducea și unde se sfârșea grădina? Simțea răcoarea ierbii și, de câte ori privea în jos, își vedea ghetetele udate de rouă. Papi, la doi pași în fața ei, mirosea preocupat florile roz de merișor. De ce se numea merișor, când fetița nu văzuse niciodată mere acolo? Lângă boschetul cu pricina, tot pe stânga, erau alte două plante care mereu o contrariau pe fetiță. Una creștea niște mingi, niște globuri albe făcute din multe, multe floricele delicate cu miros de frunză crudă. Papi le numea *boules de neige*, și fetița se minuna mereu cum un pomișor verde putea să crească bulgări de zăpadă când afară era cald. Fetița se lupta să înțeleagă și nu îndrăznea să îl întrebe pe Papi. Sigur, el ar fi știut răspunsul și i-ar fi spus

adevărul. Dar Papi era ocupat cu inspecția lui și fetița nu voia să îl deranjeze. Chiar lângă bulgării nenumărați de zăpadă era o altă plantă care o intriga tot timpul. Era un fel de mărar foarte înalt, cu multe fire groase și subțiri, verde închis, ceva între un mărar uriaș, puternic, dar fără spini, și aripile fără fulgi ale unei păsări mari, dar delicate. Planta foșnea alunecos de câte ori fetița se apropia de ea și o atingea cu teamă. „E asparagus”, spunea Papi și fetița repeta rar după el *asparagus* și se mira de cum suna cuvântul – parcă nu vorbea aceeași limbă cu ea – bănuia că planta aceea nu vorbea românește. Dacă întorcea asparagusului spatele, fetița dădea cu ochii de grădina de trandafiri, tăiată într-un perfect pătrat în iarba verde. Papi era deja pe aleile înguste acoperite cu pietricele și stătea aplecat peste trandafiri – parcă vorbea cu ei. Le întorcea frunzele pe dos, se uita cu atenție, căutând parcă ceva. Ce? se întreba fetița. Papi era în dreptul unui trandafir înalt, cu o floare mare, roz, care-și purta petalele aproape transparente ca niște fuste rotunde, crețe, puse una peste alta. Ce multe fuste avea trandafirul, se mira fetița. În mijloc, în adâncul florii, se vedea un rotund galben, făcut din multe piciorușe pufoase și ceva mic, ca un degețel lipicios și roz, chiar în mijloc. „Vreau să văd dacă nu cumva sunt bolnavi”, îi spunea Papi. Fetița nu își putea închipui cum pot să fie trandafirii bolnavi când nu zăceau în pat ci se legănau, chiar dansau parcă în fața ei. Și cum puteai să fii bolnav când aveai fața atât de roșie și de catifelată? Trebuia să fii palid când aveai febră! Așa spunea mama ei! În mijlocul trandafirilor albi, galbeni, roz și grenă era un bazin dreptunghiular din metal ruginiu, aproape totdeauna plin cu apă.

„Aici”, îi explica Papi, „se adună apa de ploaie. Trandafirilor le place apa, dar nu chiar toată ziua!”. Și fetiței îi plăcea să se scalde, dar nu văzuse încă nici un trandafir bălăcindu-se ca ea. Departe de trandafiri, dar chiar în fața lor, grădina avea un rând de meri ionatan. Fetița era atunci și mai convinsă că Papi era soldat, pentru că avea o mică armată de meri, toți la fel, drepti și nemișcați. Era sigură că acei soldați apărau

grădina lui Papi. La capătul șirului de meri cu pălării rotunde erau doi cireși cu fructe albe-gălbui. Fetița gustase la Mima dulceața transparentă și recunoscuse că, deși cam amară, era foarte gustoasă. În mijlocul grădinii era împărăția perilor și prunilor. Erau multe regine acolo, fetița știa tot de la Papi. Cea mai dragă lui, gândea ea, fiindcă Papi se ducea mereu la pom, se numea *Reine Claude*. Alta, o fetiță ca și ea, fiindcă avea rochița scurtă, și Papi vorbea mereu de *cuisse de la reine*. Nu le vedea pe fetițele astea, dar știa că există și că și lor le plăceau perele mari, lungi, galben-roșietice, și prunele dolofane, cu obraji roșii.

Papi o lua iarăși de mână și mergeau amândoi departe, departe, prin iarba înaltă și stropită cu margarete, printre șirurile de meri, peri și pruni în floare din livadă. Fetița se simțea obosită. Acolo, la capătul lumii, îi aștepta o surpriză. Era un mic adăpost. Într-un colț al grădinii, abia dacă se înălța de la pământ un fel de bordei din liane de viță sălbatică, cu intrarea foarte puțin vizibilă între frunzele mari și cărnoase. Era o căsuță pe măsura fetiței, făcută parcă special pentru ea, credea, și locul ei preferat. Papi intra primul, că era întuneric și fetiței îi era frică. Se apleca aproape până la pământ, își târa bastonul după el și apoi întindea mâna să o ajute să intre. Era noapte neagră înăuntru. Nu vedea nimic. Papi o lua de mână în întuneric și o ajuta să se așeze pe banca îngustă din jurul bordeiului rotund. După un timp, fetița era în stare să vadă banca îngustă pe care stăteau, ce înconjura pereții contorsionați, să vadă firele groase de viță împletite în toate direcțiile și mici petice de lumină în acoperișul domului de liane și frunze. Credea că se află în locuința piticilor plecați la treburile lor și i se făcea somn. Adormea cu nasul în țesătura moale a hainei lui Papi, ocrotită de brațul lui cald.

*

Într-o noapte de aprilie, când fetița adormise în patul ei, mama a intrat în încăpere, a pus degetul la buze în semn de

tăcere și a stins lampa. Apoi s-a dus la fereastră și a mișcat foarte încet draperiile. Fetița a sărit din pat și s-a lipit de mama ei. Prin fâșia îngustă dintre draperii, fetița a văzut trei bărbați tineri, pe care nu îi cunoștea, îmbrâncindu-l pe Papi într-o mașină mare, neagră. „Unde pleacă Papi?” „Șșșșt!”, i-a ordonat mama ei, în șoaptă.

Fetița iubea vara. Deși era tare mică pe-atunci, fetița știa sigur când a venit vara, pentru că Mima nu mai era numai și numai a ei. Casa mare devenea zgomotoasă și se umplea de copii. Fetiței i se părea că era gălăgie mare și în grădină, și peste tot. Parcă nu mai aveai loc nicăieri. Dar nu se supăra, era, dimpotrivă, mai mult decât fericită.

Joaca începea dimineața, pe răcoare. Voica și Ilinca aranjau frumos hamacul, adică mișcau de colo-colo vreo cinci-șase perne mici din catifea roșie sau albastră, acoperite cu dantelă, haine de-ale lor rămase mici, șaluri, eșarfe de mătase, păpuși vechi cu fețe ciobite, cărticele și panglici colorate. Nu erau niciodată mulțumite, așa că tot calabalâcul se muta permanent.

– Asta e casa noastră, spunea Ilinca. Eu sunt mama și Lara e copilul meu și tu ești prietena mea și vii în vizită.

– Nu, eu sunt mama și tu ești prietena mea și vii în vizită, se grăbea Voica.

Voica, cu părul lung de culoarea ceaiului de tei, se apleca peste ea și îi zâmbea ca o mamă, o mângâia și îi repeta *scumpa mamii, scumpa mamii*. Ilinca o dădea pe soră-sa la o parte și mișca hamacul tare, să legene copilul. Fetița vedea zburând modelul croșetat al hamacului de mătase groasă, teii cu ramuri imense, iar jos, apa heleșteului, între tufișurile sălbatice care creșteau în voie între lac și tei. Fetiței nu îi plăcea apa aceea verde închis, dar cu cele două capete deasupra ei, nimic rău nu i se putea întâmpla. Surorile se certau tot timpul, dar fetița știa că în jocul lor uitau supărarea repede. Diminețile erau nesfârșite, i se părea fetiței. Se uita mereu la fete cu interes. Ce mari erau! Voica, sora mai mare, era sfioasă și mai tăcută. Ilinca, cu părul scurt și întunecat, vorbea mult și repede și voia să fie stăpână peste toate jocurile.

– Acum îmbrac copilul și mergem la plimbare, spunea ea cu autoritate.

– Ce rochiță să-i punem?

– Cea roșie, nu, cea albă, că e încă bebeluș!

– Nu, mai bine fusta mea cea mică de mătase. Îi vine ca o rochiță dac-o strângi la gât cu o panglică. Și putem să-i facem o fundă mare, elegantă.

– Nu, dacă e bebeluș, mai bine s-o înfășăm. Uite, cu șalul ăsta. Eu știu cum se face.

– Nu, eu știu mai bine. Dă-mi-l mie!

Trăgeau de fetiță când una, când alta. Pe ea o dureau și brațul, și piciorul, și umerii, dar nu spunea nimic, tăcea chitic pentru că în realitate îi plăcea să fie luată în seamă și îngrijită cu atâta abnegație. În sfârșit, după ceartă, țipete și împăcare, reușeau s-o înfeșe. Fetița simțea că se sufocă, transpira și respira cu greu și uneori scotea câte un *au, au* înăbușit. Fetele nu observau și nu auzeau nimic.

– Acum mergem la plimbare, începea Ilinca. Eu iau copilul în brațe. Tu mergi lângă mine, cu umbrela.

– Ba eu îl iau. Eu sunt mai mare. Tu ții umbrela.

– Dar eu sunt mai puternică. Și eu sunt mama. Ai uitat? Hai, fetița mamei, să ne plimbăm!

Ilinca o lua în brațe și pornea pe alea spre grădină, până la cireșii pietroși și înapoi. Voica, în urma ei, se ruga cu demnitate:

– Dă-mi-o, te rog, și mie! Numai tu o ții în brațe. Nu e drept! Vreau și eu să fiu mama.

Uneori ceva foarte rău și neașteptat se petrecea. Fetele erau atacate cu corcodușe galbene și roșii de un violent luptător pe nume Tudor. Era înalt, bronzat și purta mereu pe umăr un arc mare, dintr-o creangă lungă de alun, făcut chiar de mâna lui pricepută. Atacul era cu adevărat fioros. Ghiulele colorate zburau în toate părțile. Fetele țipau cât le ținea gura și alergau amândouă să îl pedepsească pe răufăcător. Fetița rămânea trântită și abandonată, așa cum era, înfășată sau nu, în mijlocul aleii. Urma o goană furioasă printre copaci și flori. Fetița îi

urmărea cum aleargă și-atunci îi era teamă, că în goana lor nesăbuită, va rămâne uitată acolo sau că vor călca, fără să bage de seamă, pe ea. Încerea să se descotorosească de scutecele improvizate, dar nu era în stare. Nu plângea, doar aștepta. Noroc că fetele renunțau, din neputință, să îl prindă pe făptașul Tudor și se întorceau răsufând din greu, o ridicau din iarbă spunând amândouă, *oh, copilul mamei, copilul mamei... copilaș drag...* și iarăși se certau pe cine era ce.

De multe ori era clopotul Mimei, sunând adânc și serios, cel care o salva pe fetiță. Copiii se opreau brusc din joacă, fetele își aranjau hainele, o luau amândouă de câte o mână și mergeau înapoi, spre casa albă cu obloane verzi. În grădina din fața casei, sub un castan uriaș, Mima, așezată într-un capăt al mesei lungi de lemn, îi aștepta surâzând. Mama fetiței apărea pe alee și o lua acasă să o spele și să îi schimbe rochia murdară. Când se întorceau la masă, copiii – fetele de o parte și băieții de cealaltă a feței de masă albe – își mâncau tacticos supa de găină cu găluște. Mama se așeza la masă, o lua în brațe și îi dădea să guste, cu lingurița, din aceeași supă aurie. Fetița mânca cuminte și se mira că Mariuța, slujnica, alerga tot timpul între masa de sub castan și bucătăria din spatele casei. Se juca singură?

Când căldura devenea de nesuportat, fetița dormea în camera ei răcoroasă. Copiii se refugiau în odăile lor din pod, cu obloanele închise. În întunericul dungat de lumină nepoții citeau, vorbeau în șoaptă, își aranjau jucăriile, desenau, așteptau, ca niște albine copleșite de treburile care nu se terminau niciodată. Toată grădina picotea sub soarele arzător. Nu se auzeau nici florile respirând.

Seara era cu totul altfel. Îmbrăcate și pieptănate cu mare grijă, fetele, însoțite de frații lor, mergeau în chioșcul verde, din dreapta grădinii, dincolo de heleșteu. Erau și alți copii acolo, mai mici sau mai mari, prieteni de-ai lor, de la casele vecine. Alin, fratele cel mare, cânta uneori la vioară. Fetița se minuna că era și el acolo, fiindcă nu îl vedea zile întregi.

Și când îl vedea, era cu surprindere. Alin răsărea pe neașteptate dintr-un colț al grădinii, unde stătuse ascuns, cu o carte în mână, aplecat peste file. Nu vorbise niciodată cu el. Uneori Voica citea poezii, alteori copiii cântau. Mama o aducea la plimbare, de mână, în fiecare seară, până la chioșcul mare, cu formă ciudată. Se apropiau amândouă, prin iarbă, apoi mama se întorcea spre casă. Fetița ar fi vrut să mai rămână, dar mama ei spunea șoptit: „Hai înapoi, să nu-i deranjăm!”. Ea se întorcea cu regret și nu înțelegea de ce nu rămâneau pe loc, de ce nu intrau în chioșc. Fetița îi auzea vorbind și râzând, nu știa ce anume spuneau, dar i se părea că nimic nu era mai frumos decât copiii aceia zămbitori și fericiți, așezați ca într-o vitrină, în grădina întunecată.

După verile acelea îndepărtate și fierbinți, fetița nu i-a mai văzut niciodată.